

2002
Nr 3

Õnnik

Orava uus korter
Lõhnavad suusahüpe
Autopõrnikas lumeseebid
teeb pahandust laste trikilood
Olustvere

ISSN 0134-2266

ANDRUS NORAK
Madalmaad

SEAL, KUS MADALAD ON MAAD,
ASUVADKI MADALMAAD.
MEREVEEL SEAL EES ON TAMMID,
KUI SA SÕIDAD AMSTERDAMMI.

TAMMISID EI TEE SEAL PIIBRID,*
TAMMIDES ON SUURED SIIBRID.
KINNI PANED – LAHTI TEED,
VOOLAVAD VÕI SEISVAD VEED.

UNUSTAD KUI TAMMI LAHTI,
SIIS ON KOHE HÄDA LAHTI.
PANE KINNI, KUI VEEL SAAD,
UPUTAD VEEL MADALMAAD!

* Piiber- kobras

ANDRUS NORAK

Koit, Agu ja Eha

KAKS SÕPRA SILMAPIIRITAGUST,
TÄITSAMEHED – KOIT JA AGU,
TULID KAUGELT PIIRI TAGANT,
SIIS KUI LAPSUKENE MAGAS.

PÄIKE TÕUSIS ÜLESSE
KUNI LOOJA SÜLESSE
PÄIKENE LÄKS LOOJA,
TEKI ALLA SOOJA.

TULI MINNA – POLNUD TEHA
MUUD – NII NÕUDIS PROUA EHA.

ANDRUS NORAK
Lumesadu

SUURI VALGEID HELBEID
ILMATAADI VATIKOTIST
LENDLEB TÄNA HELDELT
NAGU KEEGI VÕLUR
VÕLUKEPPI LÖÖKS.

PUHTAL VALGEL LUMEL
POLE JÄLGI – ÜHTKI
KOJAMEHE LUUD VEEL
POLE KOKKU PÜHKIND.

LOODUSKI JÄÄB UNNE
LUME PUHTAL LINAL.
AKNAST VIIPAB LUMEMEMM,
TAL ON PORGAND NINAKS.

MILVI PANGA
Erandlik ogalik

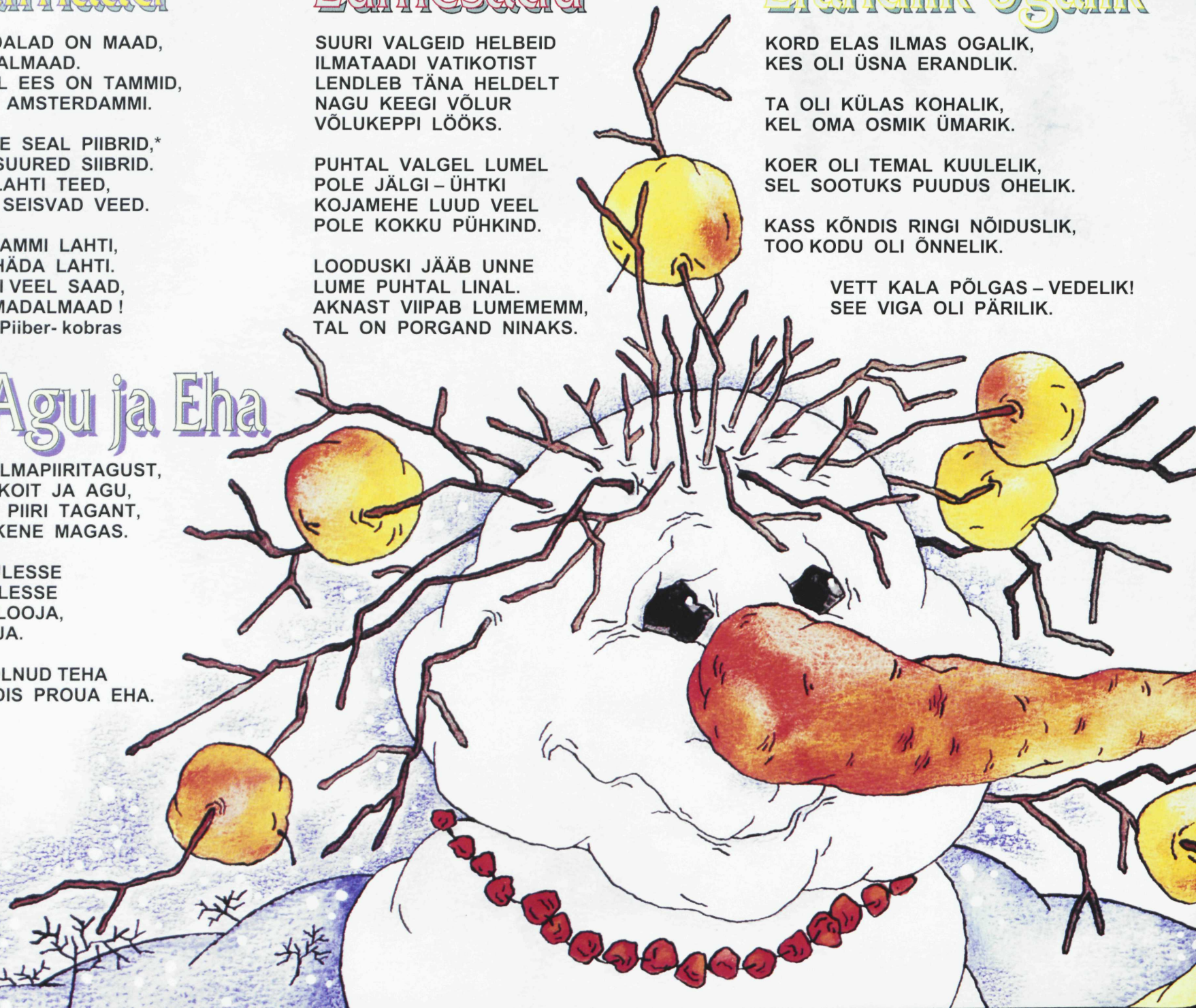
KORD ELAS ILMAS OGALIK,
KES OLI ÜSNA ERANDLIK.

TA OLI KÜLAS KOHALIK,
KEL OMA OSMIK ÜMARIK.

KOER OLI TEMAL KUULELIK,
SEL SOOTUKS PUUDUS OHELIK.

KASS KÕNDIS RINGI NÕIDUSLIK,
TOO KODU OLI ÕNNELIK.

VETT KALA PÕLGAS – VEDELIK!
SEE VIGA OLI PÄRILIK.

Mõõdetakse, vaetakse

MILVI PANGA

MÕÕDETAKE, VAETAKE:
KÕRGUST JA KAUGUST,
KIIRUST JA JULGUST,
MUSKLIT JA MASTI,
RISKI JA LASTI,
OIDU EHK TAIPU,
MOEKUST JA MAIKU,
IGA EHK VANUST
JA TÖÖD EHK PANUST.
ILU, MIS PANNAKSE PADAJE
– MÕÖDUVÕTT ON MEILE OMANE.

Illustreerinud EVERI VÄHI

Viskasin lutsu

VALERIA RÄNIK

VISKASIN LUTSU.
TAAS VISKASIN LUTSU.
PAHANDAS ISA, KES KALA PÜÜDIS.
ÜTLES, ET ENAM MIND KAASA EI KUTSU.
ISTUSIN TASA JA ISA SAI LUTSU,
TÕUSIS JA SÕPRU HÜÜDIS,
KALA VAATAMA KUTSUS.
TOHTISIN JÄLLE VISATA LUTSU.
VISKASIN TAGASI SELLE LUTSU,
MILLE MU ISA PÜÜDIS.

Loodustelesari

VALERIA RÄNIK

ILUS SAAR ON SULAWESI,*
KUID SEAL PUUDUB SULAVESI.
KRAAVIS, KRAANIST JOOKSEB MESI?
KES END KORDKI MEEGA PESI?

MÖNUS KÕRB ON KALAHARI.
OOTAB MEID SEAL KALAMARI?
PÄIKE KÕRGEL, PUUDUB VARI –
MIDA TEEKS SEAL KALAKARI?

VASTUST ANNAB TELESARI.
*Sulawesi - saar Indoneesias

Talvised

JÜRI RANT

kohtumised

ORAVA UUS KORTER

"Hei, peremees! Kas saaks jutule!"

Rähn jättis toksimise ja keeras pead. Vaata, vaata! Oravaisand naaberpuu oksal, esikäpad paluvalt üles tõstetud. Mis siis kuulukse?

"Korteri tahaks tellida," andis orav teada. "Parajal kõrgusel, paraja suurusega. Ja et saaks varsti kätte."

"Vai,vai!" pani rähn imeks. "Kas siis metsas vabu ruume vähe? Öönsaid puid siin ja seal. Võta ja vali."

"Kõik liiga suure sissekäiguga," kahjatses orav. "Nugise pea mahub läbi. Ja kust temal pea läbi mahub, sealt tuleb kere ka järele."

"Siis on küll pahasti," sai rähn orava murest aru. Nugise tempe ta teadis. Nugis oli kord temagi pesa kallal käinud. Sest saadik oli rähn sissekäigu raiumisega ettevaatlik. Võttis endalt ja naiselt enne töö lõpuleviimist mitu korda mõõtu. Nüüd siis tuli oravalt mõõtu võtta.

"Kas sobiv koht korteri jaoks on välja vaadatud?" tahtis rähn teada.

"Kuidas siis," kädistas orav. "Köverik kask kivikünka kõrval. Puu parasjagu öönes, pähklimets sabaulatuses."

Kolm päeva hiljem läks väike Märt isaga metsateele jalutama. Märt märkas esimesena kõvera kase otsas oravat, kes kärmelt tüves olevasse avausse kadus. Märdil olid terased silmad, tema pani tähele ka puuprügi ja laastukesi kase all.

"Vaata, issi! Orav on endale toa teinud. Ja ukse ka, kust sisse-välja käia!"

Isa patsutas terasel poisil pead.

"Tuba toaks, aga puuseppmeistri töö on siin küll keegi teine teinud. Arva ära, kes see võis olla. Kolm korda võid arvata!"

SARVEKAUP

"Lund veel ei ole," tegi harakas hommikul ärgates kindlaks, "ja väga hea, et ei ole. Palja maaga leiab ikka rohkem, mida nokka napsata."

Õige see oli. Harakas leidis künkalt nelja haruga sarve.

Harakas toksas sarve siit ja sealt. Enda jaoks ei paistnud sarvel kasutust olevat, aga ehk saab selle kellelegi maha ärida?

Kitsekari tuli üle künkaharja.

"Suur sarv! Illus sarv!" lõugas harakas. "Annan odavalt ära! Kes soovib, see proovib!"

Kitсед ei tahtnud proovida.

"Meie seltskonnas keegi sarvi ei kanna. Sealt tagapoolt tuleb sokk, paku temale."

Aga ka sokk ei tundnud huvi.

"Mis ühe sarvega teha? See kallutab ju pea viltu."

"Sa pane otsaette. Siis on tasakaal," õpetas harakas. Kuid sokk ei võtnud õpetust.

"Seal see siis on," kädistas harakas pahaselt. "Otsid-otsid-otsid-otsid – ja siis pole leiuga midagi peale hakata."

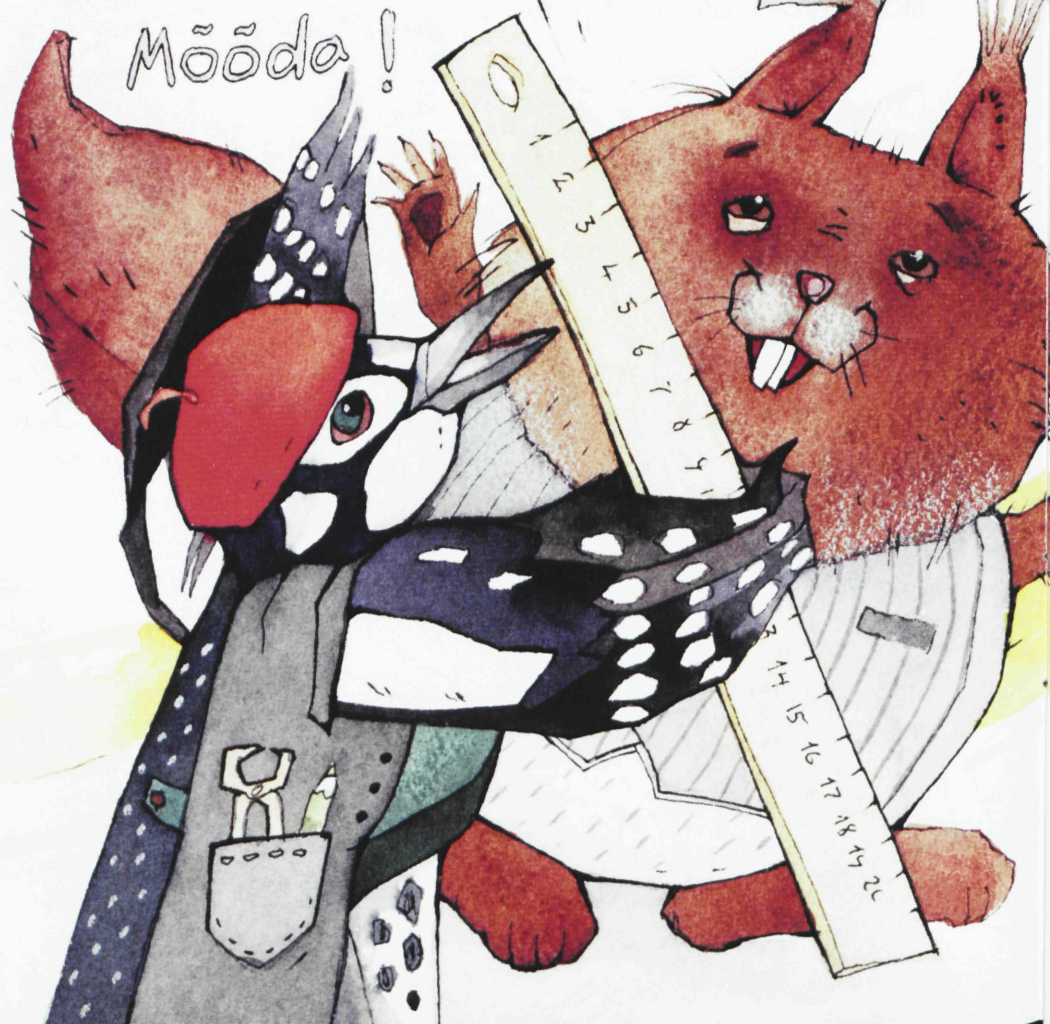
Kuri kogu maailma peale, lendas harakas uutele jahimaadele.

Õhtu eel tuli väike Märt isaga üle künka. Märt oli esimene, kes põosa varjus suurt sarve märkas.

"Issi, mis sellest saab?"

"Oi, sellega on palju peale hakata. Selle võib panna vööruseseinale varnaks, sellest võib pussidele päid ja kabemänguks nuppe teha. Seda on kena ka ukse kohale iluasjaks kinnitada."

"Mina leidsin!" ütles väike Märt uhkelt.

Autopõrnikas

AINO PERVIK

TEKITAB OHTLIKU OLUKORRA

Autopõrnika perenaisel oli kangesti kiire. Autopõrnika perenaisel oli muuseas alati kohutavalt kiire. Tal oli niisugune töö. Autopõrnika perenaine oli ajakirjanik. Ajakirjanikud kihutavad alati ühest kohast teise nii ruttu kui vähegi võimalik. Autopõrnikas peaaegu ei mäletanudki enam seda

Osta! Ehmata

Illustreerinud PIRET MILDEBERG

ilusat aega, kui nad perenaisega kunagi hästi pikkamisi mööda mereäärset teed sõitsid ja mõlemad kogu hingest leebet õhtupoolikut ja kaunist merevaadet nautisid.

Autopõrnika perenaine kihutas oma ajalehe toimetusse. Ta oli just teinud intervjuu ühe hirmus tähtsa välismaa presidendi nõunikuga. Nüüd tuli see intervjuu ruttu trükki anda, et inimesed saaksid järgmisel hommikul seda lugeda.

Kui autopõrnikas üle peaväljaku tahtis sõita, nägi ta, et tee oli suletud. Seda teed mööda pidi kohe-kohe sõitma mootorratturite saatel välismaa president ja tema kaaskond. Nende jaoks pidi tee olema täiesti vaba.

Autopõrnika perenaine ärritus hirmsasti. Ta teadis väga hästi, et välismaa president ei tule veel niipea, sest ta tahab astuda sisse ühte poodi, kus müüakse tema kirjutatud raamatut. Seda oli perenaine nõuniku käest kuulnud.

Aga läbi ei lastud autopõrnikat ikkagi.

"Kuule," ütles autopõrnikas. "Ma tean üht hoovi, kust pääseb kõige otsemat teed pidi väljakule."

"Ruttu!" hüüdis autopõrnika perenaine. "Enne kui mõni taipab ka selle tee kinni panna!"

Autopõrnikas kihutas kõrvaltänavasse. Seal majade vahele, kuni jõudiski hoovi, kust avanes läbipääs peaväljakule.

"Ruttu, ruttu!" hüüdis perenaine. "Ma kuulen, kuidas politseieskort läheneb!"

Kogu õhk oli sireenide huilgamist täis. Tegelikult oleks nüüd olnud juba mõistlik oodata, kuni välismaa president oma saatkonnaga läbi sõidab. See aga ei mahtunud enam autopõrnikale pähe. Autopõrnikas oli üleni otsustavust täis. Ta pani silmad kinni ja tormas otse edasi.

Sedaaegu jõudis ka välismaa presidendi auto peaväljakule. Mootorratturid olid juba möödas. Nende taha jäi täitsa suur vahe, kust võis vabalt läbi sõita.

Just siis hüppaski hoovist välja väike autopõrnikas ja sööstis pidulikku autorongi sisse.

Välismaa president istus koos oma abikaasaga uhkes mustas limusiinis. Limusiin oli kuulikindel. Ta teadis, et kallaletungidele peab ta igal juhul vastu ja oli seetõttu päris muretu. Kui ta nägi otse oma rataste ette kihutavat kollast autopõrnikat, siis ta ei ehmatanud üldse.

"Mis lasteaid siin liigub?" hüüdis ta. "Ole ettevaatlik, pisike! Niiviisi võid sa endale pahanduse kaela tõmmata."

Must limusiin aeglustas õige natuke käiku, nii et autopõrnikas sai siuhti! läbi lipsata. Ja autopõrnikas lipsas tõesti väga kiiresti, sest ta juba aimas, et politsei võiks ta nüüd küll rajalt maha võtta.

Politsei aga oli nii jahmunud, et ei mõistnud ii-d ega aa-d kosta. Politsei toibus alles siis, kui kõik oli ammu möödas. Ja tegelikult ei juhtunud ju midagi. Ainult Aktuaalne Kaamera näitas õhtul, kui ohtlik olukord oli peaväljakul olnud ja rääkis, mis oleks kõik võinud juhtuda.

Autopõrnika perenaine jõudis aga ilusasti oma toimetusse ja tal oli aega isegi veel kohvi juua, enne kui hakkas intervjuud trükki toimetama.

ESIMENE HÜPPE

Anton ladus suure toa põrandal klot-sidest torni, isa vaatas telekast olümpiamänge. Anton oli isa peale tige. Tema tahtis näha Pokemoni multikaid, kuid isa ütles, et neid vaatad sa niikuinii päevad läbi, aga olümpia on ainult kord nelja aasta jooksul. Tema tahaks ka mõnikord harva siin peres oma saadet vaadata, ja et nüüd vajutab ta teise kanali.

Vaadaku, vaadaku, mõtles Anton vihaseks. Midagi ta ei tea. Pokemonid on ainult kolm korda nädalas, mitte päevad läbi, nagu isa seda endale ette kujutab. Klotse ladudes põrnitses ta aeg-ajalt altkulmu telekat, kuid jäi siis korraka ammulisui vaatama. Parasjagu käis suusahüppevõistlus ja mehed hüppasid suuskadega alla nii kõrgeist tornist, et ümber-ringi olid näha vaid suured mäed ja metsad. Nüüd pani võistleja endale prillid ette, ootas pisut ning lükkas end tornist alla libisema: Viuh! Kõik möödus vaid hetke jooksul. Ainult suuskade vihinat oli kuulda ja siis lendas mees juba õhus. Ja kuidas veel lendas: jalad harkis, käed kõrval, keha peaaegu puudutamas suusaninasid. Antoni meelest oli see meeleto lend, mis lõppes alles päris all orus. Pealtvaatajad plaksutasid pööraselt, mees ise tõstis rahulolevalt pöidla.

"Sada kakskümmend kolm ja pool meetrit," teadustas reporter.

Uhh, võimas! Mõelda vaid – see on ju tohutult pikk maa. Pikem veel kui joosta koolistaadionil kuuskümmend meetrit edasi-tagasi.

Nüüd näidati hüpet aegluubis. Anton arvas umbes teadvat, mida võis mees mäest alla hüpates tunda. Küllap samasugust mõnusat kõditunnet kõhus, mis Antonit mõnikord tabas, kui nad autoga kusagilt orust hooga läbi sõitsid või kui ta kiikudes hea suure hoo tegi. Vahe

oli ainult selles, et kui suuskadel sai hüpata sada kakskümmend meetrit, siis oli ka see kõditunne kõhus kindlasti sada kakskümmend korda mõnusam kui lihtsalt niisama kiikudes. Märkamatu oli Anton jätnud torniladumise ja seadnud end isa kõrvale diivanile suusahüppeid vaatama. Midagi nii huvitavat polnud ta ammu telekast näinud. Mehed muudkui hüppasid üksteise järel tornist alla ja mida lõpu poole võistlus jõudis, seda pikemaks venisid hüpped. Üks võistleja pörutas isegi sada kolmkümmend viis meetrit! Aga isa ütles, et maailmarekord olevat kogunisti üle kahesaja meetri.

Kui võistlus lõpuks läbi sai, oli Antonil plaan valmis – temast pidi saama suusahüppaja. Järgmisel päeval võttis ta oma suusad ja läks Nõmme mäele, kus asusid suured suusahüppetrampliinid. Ta oli ju neid torne varem ka sealkandis näinud, aga tookord polnud nad temasse säärast võimsat muljet jätnud nagu nüüd. Küllap oli ta siis veel liiga väike.

Anton läks kõige suurema torni nõlvale. Vaade oli vägev. Kogu Tallinn oli nagu peo peal ja isegi vanalinn paistis kaugusest selgelt kätte. Kuidas oli aga võimalik siit veel edasi üles torni ronida ja siis rahulikult alla hüpata? See tundus Antonile praegu küll võimatu, ent ei kahandanud põrmugi tema hüppamissoovi.

Teispool trampliinilva oli päris korralik kelmumägi. Sinna otsustas Anton ehitada oma isikliku hüpeka. Ta sõitis suuskadel jäljed ette, tassis keset hoovõturada kokku hunniku lund ja tegi sellest järsu äratõukeplatvormi. Hüppemägi oli valmis.

Anton ronis suuskadel mäe tippu, vaatas alla ja püüdis kõike samamoodi teha nagu päris hüppajad. Lõpuks hingas ta sügavalt sisse ja läks. Hoog oli suur, kui ta äratõukekohale lähenes, siis läksid jalad alt...Kuid selle asemel, et mõnusalt lennelda, keerasid Antoni suusaninad õhus taeva poole ja poiss prantsatas kõva matsuga lumme selili.

Kui ta silmad lahti tegi, nägi Anton enda kohale kummardumas võõrast meest. Too patsutas

talle käega põsele ja naeratas sõbralikult.

"Tubli poiss, said hakkama. Aga kui sa tahad, võiksin sulle selle triki pisut paremini selgeks õpetada."

"Kas sa oled ingel?" küsis Anton, saadud mat-sust ikka veel segane.

"Ei," vastas mees. "Ma olen tavaline suusahüppetreener ja kutsun sind trenni. Kui sa muidugi tahad."

"Siis oled sa ju ikkagi ingel!" hüüdis Anton ja ajas end õnnelikult lumes istuli.

Illustreerinud ANU KALM

SEEBIVABRIK

Ühel päeval tuli sula, sadas lörtsi ja hangede küürud vajusid lössi. Öösel aga puhus põhjatuul ja hommikuks olid taas külmapoisid kohal. Selle ilmataadi väikese nalja tulemusena oli Laane kuuri ette tekkinud jääga kaetud loik.

Laane kõndis loigu veeres ja mõtles. Kui Tiiu kohale jõudis, ütles Laane:
 "Meil tuleb hea mäng. Hakkame mängima seebivabrikanti."
 "Mismoodi?" küsis Tiiu.

"Aga nii, et hakkame jääst igasuguseid seebitükke murdma. Teeme ümmargusi ja neljakandilisi, nii nagu ostja soovib. Sina oled ostja ja mina müüja."

"Tore. Ma tulen," ütles Tiiu ja astus seebipoodi.

"Ma sooviksin oma vannituppa neljakandilist seepi," ütles Tiiu.

"Otsekohe saate selle, see on Euroopa parim seep. Vaadake, see paistab läbi – te näete läbi selle seebi oma ihu ja saate oma musti kohti hõõruda," ütles Laane neljakandilist seepi ulatades.

"Mul polegi musti kohti," turtsatas Tiiu.

"Aga võib-olla teie lastel on. Teate, lapsed ju hullavad poris," lausus Laane.

"Jah, teil on õigus. Ma võtan selle lastele," oli Tiiu nõus.

"Aga nüüd teeme nii, et sa oled pirtsakas daam, kes tahab ümmargust lõhnaseepi," pani Laane ette.

"Kust sa lõhna võtad?" küsis Tiiu umbusklikult.

Laane ei vastanud.

"Tule ja ole pirtsakas daam," kamandas ta.

Tiiu tuli kikivarvul (kõrged kontsad ju!) ja ütles peenikese häälega: "Ma sooviksin lõhnaseepi."

Laane keeras selja, krõpsutas natuke ja ulatas siis Tiiule soovitud seebi.

"Nuusutage!"

"See tõesti lõhnab!" imestas Tiiu.

"Kuule, sa pidid pirtsakas olema," tuletas Laane meelde.

"Ah, lõhn või midagi, ma soovin lillilõhna," piiksus Tiiu.

"Kohe otsin," ütles Laane ja kohmitses oma seebivarude kohal.

"Palun, siin on teile lavendel, kauneim lillede seas ja võluvaima lõhnaga. See seep avab teile losside ukсед."

Tiiu nuusutas ja küsis harilikku häälega: "Kuidas sa seda tegid?"

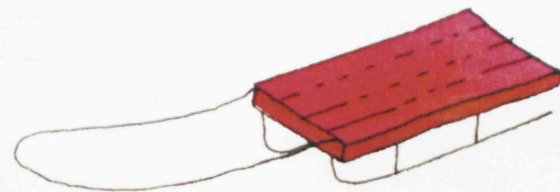
"Väga lihtne, näe, mul on taskus kaks pudelit meie vannitoa riulilt, tilgutasin seebile ja oligi lõhnaseep käes," seletas Laane.

"Tead, teeme nüüd nii," jätkas Laane, "et on kolm seepi: pasteediga, vorstiga ja juustuga. Ja ma lasen siis Ronaldi välja." Ronald oli Laane foksterjer.

Laane tõi külmkapist "lõhnaained" ja lasi siis Ronaldi seepe nuusutama.

Ronald tõmbas korra ninaga ja limps-limps olid pasteet, vorst ja juust kadunud. Siis nuuskis ta veel pasteediseepi ja raks-raks sõi selle ära.

"Ärge imestage, härra Ronald, kui hakkate nüüd mulle välja ajama," ütles Laane ja mõlemad tüdrukud pahvatasid naerma. Ronald aga tormas plangu äärde möödujaid tervitama.

KAPID JA KARBID

Kappide isa on mehine riidekapp. Kappide ema on samuti riidekapp, aga tal on ilusad jalad ja tema ukse sees on suur peegel.

Perekond Kappide lapsedki on suured ja tugevad, kuis siis muidu. Isa ju tammepuust, ema aga männilauast, pealegi kirsipuust kaunistustega. Vanem tütar on Puhvetikapp, noorem, kellele meeldis lapsest peale söögitegemisel aidata, on Köögikapp. Kappide vanem poeg hoiab laste riideid ja noorem esikus pere jalanõusid. Kapid on väga musikaalsed, nende ukseid kriuksuvad nii meloodiliselt.

Kappide peres elab veel kunstniku hingega vanatädi, kes ammusel ajal oli ühes lossis saksu teeninud. Vanatädi kaunistavad lindude, lillevanikute, muusikariistade, vibu ja nooletu-pega pildid. Kõrgele eale ja puuderdatud koiaukudele vaatamata särab vanatädi poleerist. Lapsed sosistavad, et tema seest kostab harfimängu. Vanatädi ülemisel riulil ootab selle pere lapsi alati kristallkauss maiusega. "Vanasti armastasid lapsed lagritsat. Nüüd ei taha nad muud kui nätsu," toriseb Kappide vanatädi.

Karpide perekond on seevastu väikest kasvu. Nad kõik on väga liikuvad ja aja jooksul on neid saanud palju. "Kuhu sa väikese venna jätsid?" muretseb näiteks Karpide pereema. "Neelasin mänguhoos alla," kostab suurem poiss. "Jumal tänatud," ohkab ema. Jah, Karpide lastel on kummaline viis peitust mängida – nad poevad üksteise sisse. Aga väikevend ei tohi kaotsi minna – tema on ju

selle pere laste Hoiukarp.

Karpide isa on väarikas Laegas, temas hoitakse tähtsaid pabereid. Ta seisab alati lukustatult Kappide vanatädi peal, kahe vasest künnlajala vahel. Karpide pereema kutsutakse Lauahõbeda Karbiks, ta on seest pehme punase sametiga vooderdatud. Tema avatakse vaid siis, kui on külalisi oodata.

Karpide vanaisa olevat nooruses olnud lihtne puust Meremehe Kast. Vanaema olnud seevastu ilus Kübarakarp. Nad said väga romantilisel viisil kokku. Vanaisa saabus kaugetelt ran-

Illustreerinud PIRET MILDEBERG

dadelt ning tuli selle pere vanaisa Hermani turjal parajasti laevalt maha. Ta häbenes oma kaane all olevat peremehe musta pesu, aga tema sees olid ka huvitavad juturaamatud. Karpide vanaema rippus tol päeval selle pere vanaema Eeva näpu otsas. Neiu Eeva oli endale uue kübara ostnud ning jäi sadamas laevu vaatama. Äkki nõör katkes, Karpide vanaema kukkus ja tuul veeretask uue kübara üle kai ääre. Kohe pani meremees Herman oma kasti kolksudes õnnetu Kübarakarbi kõrvale

ning hüppas vette.

"Teil on imeilus kübar, preili," ütles ta pisut hiljem. Vahepeal olid ka Meremehe Kast ja Kübarakarp omavahel tutvunud. See oli armastus esimesest silmapilgust.

"Kapi-isa, kas me võime ennast sinu sisse ära peita?" palusid Karpide lapsed mõnikord. Lahke naabriisa vastas siis: "Laske käia. Siit ei leia teid keegi." Ta nihutas isegi talvemantli peitjatele varjuks. Rasked ja liikumatud Kappide lapsed ei saanud niiviisi peitu minna, nad ei mahtunud üksteise sisse, voodi alla ega kardina taha. Nende mäng käis nii, et see, kes pidi teisi otsima, hüüdis:

"Ma tean, sa oled köögis!"

"Kuidas sa ära arvasid?"

"Mõtlesin kohe, et kus sa mujal ikka oled kui köögis."

"Nii ei ole huvitav," solvus Köögikapist öde.

Kapi-ema aga torises naabrilaste peale: "Meie, Kapid, ei aja pererahva kodu segamini. Aga teie olete alati pilla-palla."

"Mis te laste kallal näägutate," sai Karbi-isa pahaseks. "Kui mina dokumente ei hoiaks, võidaks meid varsti oksjonil maha müüa."

Seda kartsid kõik Kapid, vaid vanatädi õhkas: "Oi kui põnev! Minu hind võib seal taevasse tõusta..."

"Ära siin eputa midagi, va puuderdatud koiloss!" sekkus käbe Karbiema. "Mina igatahes varjan pere lauahõbedat."

"Mis see lauahõbe ära ei ole," arvas Kapi-isa rahulikult. "Minu hoida on riided, aga need peavad pererahval iga päev seljas olema."

Kaua siiski ei vaieldud. Varsti lepiti jälle ära.

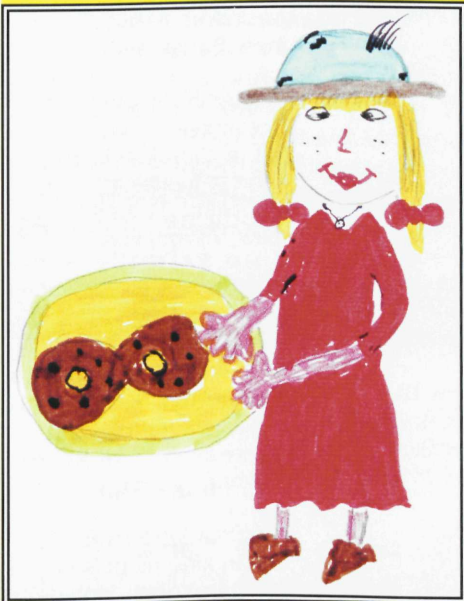
Suvel läksid Karpide lapsed vanaisale ja vanaemale külla. Meremehe Kast ja Kübarakarp veetsid juba ammu vanaduspõlve põõningul. Meremehe Kast nägi väikesest aknast merd, kus ujusid valged reisilaevad, Kübarakarp nägi klaasist Stockmanni kaubamaja. Meremehe Kastist võis leida vanu jutukaid, merikarpe, madruse mütsi, kompassi ja binokli. Vanaema Kübarakarbit võis leida lehvikuid, salmikuid, postkaarte, kunstlilli ja kommpabereid. Just selliseid, mida teistel lastel polnud.

EMMA KRINGEL

Emma palub ema: "Ema, palun küpseta kringel, kus on palju rosinaid!"

Ema ütleb Emmale, et toogu tüdruk poest jahu, pärimi ja rosinaid. Emma läks poodi ning ostis vajalikud asjad. Ema juba ootas kodus, et tainas kerkima panna. Emma tahtis ka abistada. Ema palus tütrele taigarull

üles otsida ja pann ära määrida. Ema hakkas tainast lauale laiali rullima. Emma puistas peale rosinaid, ema suhkru ja kaneeli. Esiailgu tundus, et kringel on väike, aga ahjus kerkis see suureks. Emma tahtis kohe süüa hakata, aga ema palus oodata. Enne tuleb ikka käed ära pesta! Emma pesigi käed ning asus kringlit maitsma. Eluks ajaks jäi magusa kringli maitse suhu.

Lauri Sarikas

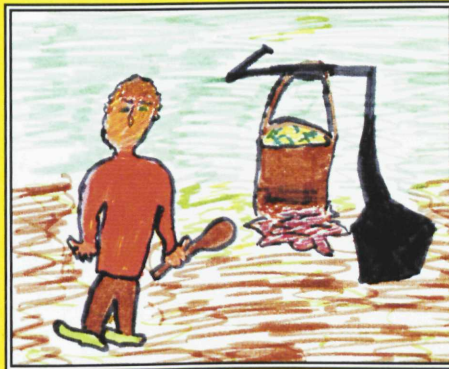

POSTIPAUN

OLUSTVERE LASTE TRIKILOOD

SPORDIPÄEV

Algas kooli spordipäev. Berta pidas peokõne. Carla heiskas lipu.

David seadis tõkkes püsti. Eerik kontrollis nimekirja. Fanfaariga kuulutati võistluse algust. Grete mõõtis stopperiga aega. Hilja andis mikrofoniga teateid. Ivo oli tegevuses mõõdulindiga. Jüri teatas jooksude algust. Korraga algas kuulitõuge. Lauamänguga seda võrrelda ei saa. Mõõtmist oli palju. Nii mõõdus hommikupoolik kiiresti. Odavise ja kuulitõuge olid veel käimas, kui algas vihmasadu. Priidu hõikas: "Katkestame, minge vihmavarju!" Qua hüüdis: "Varsti läheb sadu üle, see on väike hoog!"

Raul lõpetas odaviskega võistluse. Sassa viis ära stopperid. Ziina pakkus

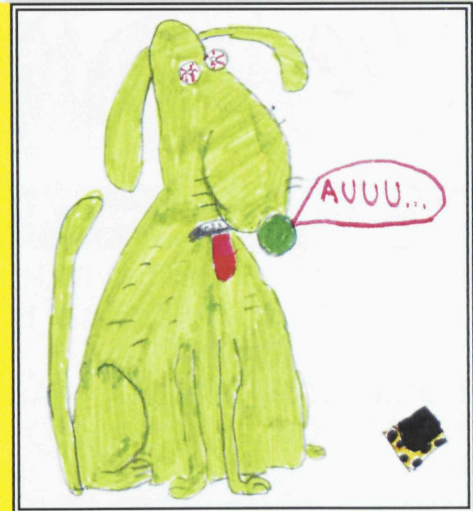
võistlejatele suupisteid. Tublimatest tehti pilte ja anti kätte diplomeid. Uudiseks olid väikese Pille tulemused. Vaatajad plaksutasid. Willi tõi auhinnad. Önnitlejaid oli palju. Äkki kostis teade: "Õhtul on disko. Ööseks jõuavad kõik oma koju!" Üllar oli diskor. Xsenia tantsutrupp esines alguses. Yvonne, koolidirektor, lõpetas pika põneva päeva ja saatis lapsed koju.

Rasmus Mitt

KARJAPOISS KAAREL

Kääd kukkusid kaasikus, kaugel kaagutasid kanad, kostis kukkede kirumist. Karjamaal karjatas Kaarel kirjakuud. Kaarli kasuema kutsus Kaarlit kohvile.

Kaarliga koos kohvitas ka kutsikas Kusti. Kusti klähvis köögis kasu-

emalt kooki. Kusti kugistas kooki, kuid kook kõrvetas Kusti keelt. Kutsikas kratsis käpaga kõrbenud keelt. Kes käskis kugistada kõrbenud kooki! Kasuema käskis Kustil kohe köögist kaduda. Kutsikas Kusti kargles koos Kaareliga kähku karjamaale kirjakuud karjatama. Kell kuus kutsus kasuema Kaarli koos karjaga koju. Kaugele kostis karjakellade kilinat-kölinat

Liis Uustal

KÜLALISED

Kaarel keetis kartulit, Kadi koristas köögis. Kati küpsetas koguni koogi. Keda külla kutsuda? Kutsuti Karl koos koeraga. Kõik kogunesid kööki. Karli koer Karri kartis kõiki, kuid kohanes kiiresti. Kõik kiitsid kooki, koer ka.

Kell kuus kiirustasid külalised koju.

Rauno Kulla

Kõik trikimeistrid on Olustvere Põhikooli III kl õpilased

JONNI TASU

VOLDEMAR MILLER

"HAPU," TÖNNIS MIKK.

"MA JU ÜTLESIN, AGA SA TAHTSID IKKA SUUREMAT,"
PÜÜDIS MAIE VENDA RAHUSTADA.

AGA MIKK JONNIS IKKA EDASI.

"HAPU!" ÜTLES TA JA TAHTIS NÜÜD VÄIKSEMAT
ÕUNA, MIDA MAIE OLI TALLE ALGUSES PAKKUNUD.

NII SAI MAIE SUUREMA ÕUNA.

PÄRAST PAKKUS MAIE MIKULE UUESTI SUUREMAT
ÕUNA. NÜÜD OLID ÕUNAD ÜHEST SORDIST JA

SUUREM OLI KINDLASTI PAREM. AGA MIKK JONNIS:

"TAHAN TEISTI!"

J A TA SAIGI VÄIKSEMA.

Joonistanud EPP MARGUSTE

Tere! Oleme Loksa 1. Keskkooli IV klass. Meie klassis õpib 32 õpilast. Kindlasti on mõni IV klass, kes tahab meiega kirjavahetusse astuda. Jagaksime muljeid koolipäevadest ja ka sellest, mida me vabal ajal teeme. Meie aadress: 74 806 Loksa, Tallinna t 47, Loksa 1. Keskkool, IV kl. Meie e-mail: loksa4@hotmail.ee Meie klassis on tüdrukuid, kes sooviksid eraldi endale kirjasõpra leida.

Kristiina Liivamägi 10a Olen rõõmsameelne tüdruk ja ootan kirju sama vanadelt tüdrukutelt. Huvid: sport ja muusika. Aadress: 74806 Loksa, Papli 7-38

Anne-Stiina Kaldoja 10a. Ootan kirju 10-12 aastastelt poiselt ja tüdrukutelt. Kogun koerte pilte ja kleepse. Aadress: 74701 Harjuma, Viinistu küla. E-mail: anne-stiina@hotmail.ee

Nele Tamm 10 a Olen rõõmsameelne tüdruk ja ootan kirju 10-11 aastastelt poiselt ja tüdrukutelt. Mulle meeldib ujumine, uisutamine, muusika ja inglise keel. Aadress: 74805 Loksa, Nooruse 4-6

Kristiina Korogodina Mulle meeldib ujuda, internetis kolada, joonistada. Mängin klaverit. Ootan kirju 10-13 aastastelt poiselt ja tüdrukutelt. Aadress: 74805 Loksa, Rohuaia 9-68.

Hedi Mikiver 10 a Mulle meeldib ujuda, uisutada. Õpin muusikakoolis flööti. Olen veidi tagasihoidlik, kuid rõõmsameelne. Aadress: 74805 Loksa, Lasteaia 8-24

Merlin Aug 10 a Mulle meeldib ujuda, joonistada ja reisida. Olen lõbus tüdruk ja ootan kirju 9-12 aastastelt tüdrukutelt. Aadress: 74701 Harjuma, Pärisepe küla

Elin Murdvee 10 a Olen rõõmsameelne ja armastan naerda. Aadress: 74805 Loksa, Papli 1-2

Kirsi Tilk 11 a Ootan kirju 10-12 a poiselt ja tüdrukutelt. Huvid: muusika, laulmine, joonistamine, kivimite kogumine, anekdootide kogumine. Aadress: 74701 Harjuma, Viinistu küla.

Laura Rannala 11 a Ma olen lustakas tüdruk. Ootan kirju 10-12 a poiselt ja tüdrukutelt. Hobid: kleepsude ja komipaberite korjamine, ujumine.

Aadress: 74803 Harjuma, Suurpea küla.

Liisa Tang 10 a Mulle meeldib postreid koguda ja ujuda. Olen rõõmsameelne plikatirts ja ootan kirju 10-11 a tüdrukutelt. Aadress: 74803, Harjuma Suurpea küla.

Getter Külmsaar, 10 a Ootan kirju kõikidelt poiselt ja tüdrukutelt. Huvid: sport ja muusika. Aadress: 74701 Harjuma Viinistu küla.

Janika Paabo 11 a Olen sõbralik ja rõõmsameelne tüdruk. Ootan kirju 11-12 a pistelt ja tüdrukutelt. Hobid: ujumine, ratsutamine. Aadress: 74806 Loksa, Tallinna t 25-6

Kariina Loomus 10 a Ootan kirju nii poiselt kui ka tüdrukutelt. Hobideks on kitari mängimine ja ujumine. Aadress: 74805 Loksa, Posti 44-41.

Lona Pärtel 10 a Ootan kirju nii poiselt kui ka tüdrukutelt vanuses 9-11 a. Ma kogun kleepse. Mulle meeldib muusika ja sport. Aadress: 74806 Loksa, Papli 7-24.

LAPSED JOONISTASID POSTMARKI

Eesti Riiklik Nukuteater tuli möödunud sügisel ilusale mõttele. Teatri 50. juubeli tähistamiseks otsustati lastele ja noortele korraldada postmargi ja telefonikaardi kujundamise konkurss. Nukuteatri mõtet toetas Eesti Post. Parimast kavandist saab postmark, see päris, mille kirjale kleebime, lubas Eesti Post. Töid laekus palju. Laste tööd pandi välja näitusele Tallinna Peapostkontoris. Võistlusel osalenud sada last said erinevaid preemiaid. Lapsed lausa särasid, et nende töö on tunnustust leidnud. Rõõmustasid ka vanemad ja õpetajad. Ja siis valiti kõikidest töödest välja kolm paremat postmargi kavandit, mida näed ka sellel leheküljel. Jaanuaris valiti kolmest tööst parim. Selle autoriks on 10-aastane Marlene Kirs

Paldiski Gümnaasiumist. Teise koha sai Kaija Illaste Türlilt ja kolmanda koha Anne Nestor Jõhvist.

"Ega ma algul ei uskunudki, et minu töö parim on. Ma pole varem ühestki võistlusest osa võtnud. Nüüd olen küll õnnelik," rääkis Marlene. Kogenud kunstnik kujundab Marlene joonistusest postmargi. Margile lisaks ilmub ka esimese päeva ümbrik. Eesti Post on andnud välja palju marke, aga lapse joonistuse järgi tehakse mark esimest korda. Oma margikavandiga läheb seega 10-aastane Marlene Kirs ja nukuteater Eesti Posti ajalukku. Uus postmark ilmub 27. märtsil. Ja jätkab siis juba oma elu.

ELJU SILD

KAIIA ILLASTE TÜRILT

ANNE NESTOR JÕHVIST

MARLENE KIRS 10A PALDISKIST

Meistrimäng

Vahet pole mitmekesi mängid, põnev on kindlasti. Meistrimängus on kasu nii mõlemisvõimest, silmamöödust kui uutest Master Tazo'dest.

Alustuseks paneb iga mängija pörandale ühe tazo. Tazo'de kaugus üksteisest võiks olla vähemalt 10 cm. Ühe pika sammu kaugusele pange pörandale märk, mille tagant täpsusviskeid tegema hakata. Leppige kokku viskamise järjekord ja läks...

- Kui tabad oma tazo'ga sellist tüüpi tazo, mida Sinu tazo võidab, saad selle endale.
- Kui viskad tazo tugevamat tüüpi tazo pihta, jääb Sinu visatud tazo pörandale.
- Kui Sinu tazo puudutab enda suhtes neutraalset tazo või viskad lihtsalt mööda, saad oma tazo tagasi ning viskab järgmine.
- Kui Sul on Master Tazo, pead enne viskamist ütleva, millist tazo kavatsed tabada. Kui ennustus täide läheb, saad kõik pörandal olevad tazo'd endale. Nüüd peavad kõik osalised taas ühe tazo pörandale panema ning järgmine jätkab mängu.
- Kui tabad master'iga vale tazo või paned päris mööda, jääb Sinu Master Tazo pörandale ning järgmine mängija võib ükskõik millise tazo'ga master'it tabades selle endale saada.

Meister on see, kellel on mängu lõppedes kõige rohkem tazo'sid.

Tazo'de kogumistops

RKIOSK -ist*

*Ostes R-kioskist 3 pakki Lay'si või Cheetost, saad uue tazo'de kogumistopsi kauba peale. Pakkumine kehtib 11. märtsist 14. aprillini või kuni kaup on jätkub.

Kampaania reeglid www.lays.ee

VÄIKE KORV JÄNKUGA

Tee sisselõiked kõrvade jaoks, esikäppade jaoks, silmade jaoks. Tee sisselõiked korvi mõlemasse otsa, liblika kehale tee V kujuline sisselõige ja kaelasideme kinnitamiseks kaks väikest sisselõiget. Lõika lahti ja tee "kohevaks" karvad jänku näo ümber, rinnaesise servas ja sabatutil. Lõika lahti "ripsmed" ja kooluta need ilusasti ülespidi. Pane kokku korv ja painuta täisnurga all kõrvale murulapp ja rohututt lillede juures.

Liimi jänkule pähe kõrvad, pane kohale esikäpad, kleebi külje pealt kokku pea, suru see ovaalseks, kinnita kohale nägu (pisut liimi alla). Pane seejuures tähele, et silmad jääksid ripsmete alt välja vaatama.

Rinnaesine kinnita vähese liimiga kõhu külge. Kaela pane jänkule kaelaside. Liimi kohale tagakäpad ja sabatutt, painuta pisut käppasid, et jänku sobiks mõnusalt korvi. Jänku kinnita kohale liimiga.

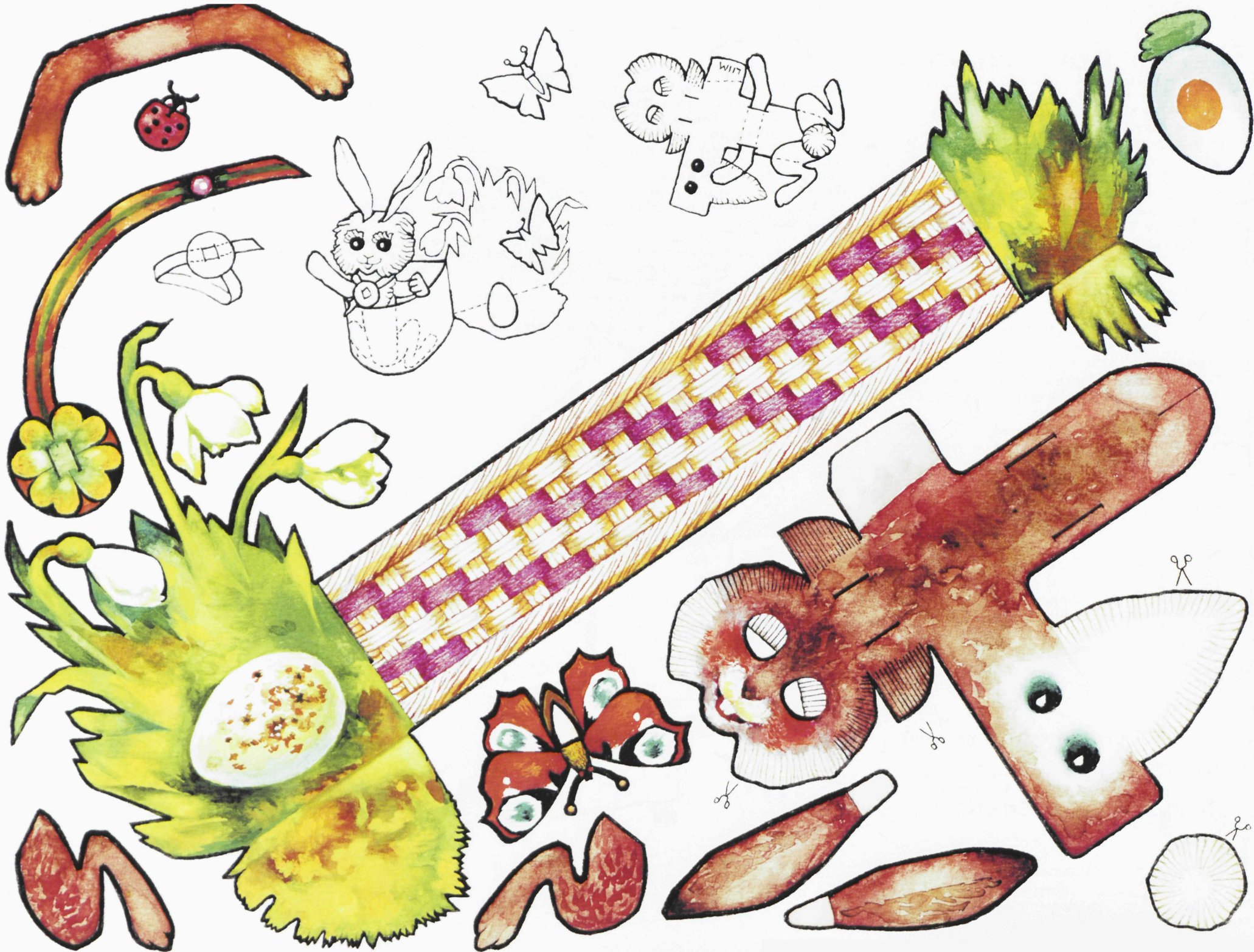
Väike muna kleebi murule seisma, lillede peal leiad koha liblikale. Painuta lahtilõigatud V kujuline tüki ette ja saad liblika kohale liimida. Leia koht ka lepatriinu jaoks.

Nüüd puudub korvist vaid ilus kirju muna!

Joonistanud EDE PEEBO

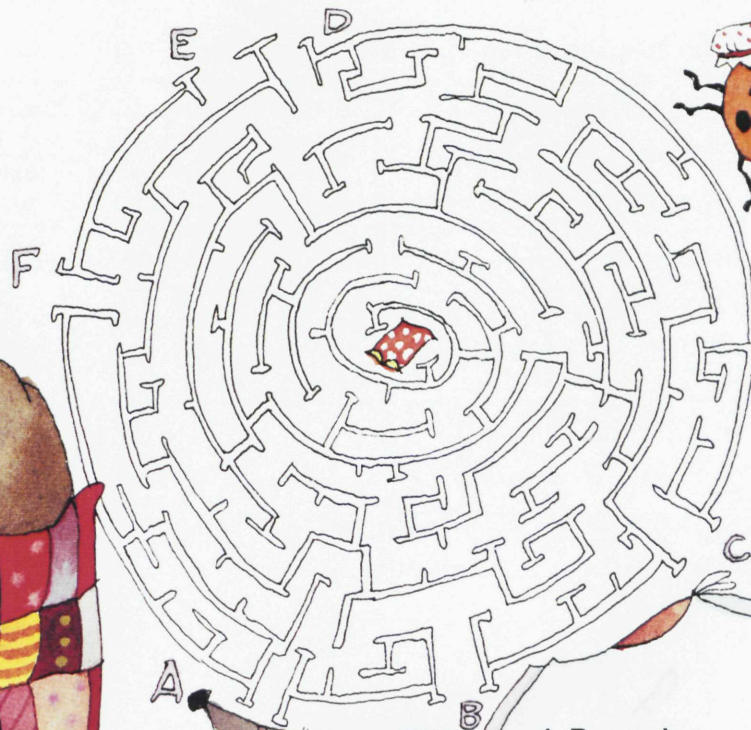

Joonistanud PIRET MILDEBERG

1. Lendab jõe ja järve kohal.
2. Kogub mett.
3. Tüütu tiibadega putukas.
4. Vereimeja putukas.
5. Elab maal ja vees.
6. Väike mitmejalgne elukas.
7. Hüppab ja siristab.

TRINNU TAHAB PESSA TAGASSI!

1. Roomaja.
2. Suurte ilusate tiibadega putukas.
3. Täpiline putukas.
4. Roomajate sugulane (jalgadega)

KEVADISED 'ÄRKAJAD

PERIODIKA AS

Lasteajakiri

"TÄHEKE"

Asutatud jaanuaris 1960
ilmub kord kuus

Toimetuse address:
Pärnu mnt 67a
10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel 6 463 697

Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel 6 463 697

Kunstiline
toimetaja
PRIIT REA
tel 6 463 697

Tähekest saab
tellida
faks: 6616 089
e-mail
tell @tallpost.ee

Trükk
AS Printall
Tatari 64
10134 Tallinn

ESIKAANE
JONISTAS
TIINA
REINSALU

MÖTUS

Mötus ehk metsis on suurte okasmetsade kauneim lind. Eestis peidab ta end männikuis ja soode servades. Ta lemmikmarjad on mustikad. Talvel magab ta lumes nagu püüd ja tedredki.

Varakevadel kogunevad metsised oma mängupaika. Kuked, nagu seegi siin pildil, ajavad saba lehvikusse püsti, sirutavad kaela õieli ja hakkavad laulma. Aga mitte nii nagu laululinnud. Mötuse laulu kuuleb enne koitu. See koosneb rütmilisest nahinast-kõhinast, sekka ihumist ja naksutamist. Laulev mötusekukk istub ise männivõras või jalutab soosambal. Inimkõrvu kostab see laul vaevalt sajakonna meetri takka. Mötusekanad aga kuulevad kindlasti kaugemalt. Kui kanad kohal, laskub kukk puu otsast alla. Tavaliselt on mängulisi kümnekond. Üks neist on mängukukk. Tema on kõige tugevam, krapsakam ja kanade meelest ka kauneim. Ta peletab teisi eemale ja meelitab kanu ligi. Metsisemängu etendus kestab terve aprillikuu ning vaibub siis,

kui kanad hauduma hakkavad.

Metsise pesa on maas – sookailu, sinika või kanarbiku puhmas. Ehkki metsis on pea hane suurune, on tal vaenlasi küllalt. Mötusemune otsivad rebane, kährik, metssiga. Linde endid võivad luurata kassikakk ja ilves.

Eestimaa laantes elab veel mõnituhat metsist. Nad kogunevad umbes 400 mängupaigale. Enim elab neid Ida-Eestis, kus metsi ja soid rohkem. Ehkki metsisekukk ehib siiani jahimeeste vappi, neid linde meil enam ei kütita. Ometi jääb neid metsakaunitare järjest vähemaks. Suurim süüdlane selles on ikkagi inimene, kes kasuahnelt laastab metsi. Metsis taandub sealt, kus kevadel raiutakse tema pulmaplatsi lähedal või sealt, kus raielangid liiga suured.

Kuni Eestis veel metsiseid elab, võime oma looduse üle uhked olla.

TIIT RANDLA tekst ja foto

